

Miroslav Pelikan

Kuća br. 11

Kuća br. 11

Gornja ulica, poput smirene zmije na suncu blago savijena, lagano se naslanjala na zelenu padinu s ponešto kuća i vrtovima ispod njih. Ulicu je činilo tek nekoliko brojeva s kućama koje su davno prešle zenit svoje slave i sada životare s rijetkim prepoznatljivim reliktima prošlosti. Rijetko je tko mogao održavati takve kuće, stanari nisu bili u mogućnosti niti vrtove održavati u minimalnom redu. Nekada bogato zamišljena arabeska drveća, tajanstvenih dodira staza, sada je bila pomno prekrivena travom, raznim raslinjem. Vrtovi su bili ugušeni a staze, krvotoci jedva su se nazirale. Pa ipak i takvi vrtovi ponekad bi poslužili korisnicima kuća no to je bilo vrlo rijetko i od stanara kratko i bezvoljno.

Krunoslav Bukač nije nikada bio u Gornjoj ulici. Rođen i odgojen u ulicama novoga dijela grada preko rijeke nije niti imao potrebu niti prigodu proći Gornjom ulicom. Njegov se život odvijao južnije, njegovi su pogledi bili upereni na drugu stranu. Prije nekoliko dana odvjetnik Tomo Š.

Pozvao ga je i uručio mu službeni spis o nasljeđivanju. Naime, Krunoslav Bukač jedini je nasljednik kuće i vrta u Gornjoj ulici broj 11. U kući broj 11 odavno nitko nije stanovao. Malo se tko sjećao stanara crvenkaste visoke prizemnice.

-Postoji jedan dodatak u ovom dokumentu- pokaže mu Tomo Š. na spisu,-kuća i vrt se ne mogu prodati. Vi, Krunoslav Bukač vlasnik ste, vlasnik do kraja Vašega života. Eto, toliko, želim Vam svako dobro. Da, oprostite, evo ključeva. Vi svakako znate gdje je Gornja ulica, Lijep kraj.- zaključí odvjetnik.
-Da, da....-promrmlja Krunoslav.

Istoga dana, u rano popodne, krunoslav Bukač svojim se Renaultom 5, crvene boje, uputio prema naslijeđenom odredištu. Doista, Gornja ulica nalazila se u izuzetno mirnom dijelu grada, posve izdvojena a opet istodobno blizu samoga središta. Ubrzo je pronašao broj 11 i parkirao se ispred same kuće. Kuća je djelovala impozantno, iako oronula zadržala je opipljivo dostojanstvo. Zatvoreni kapci kako na podrumu tako i na prizemlju. Krunoslav podigne pogled prema potkrovlju i krovu. Sve zatvoreno. Kuća miruje, spava, nasmiješi se svojoj misli Krunoslav. Pronađe ključeve, otvori vrata na rešetkastoj ogradi, sasvim kratko pogleda prema nabujalom

vrtu i za trenutak se nađe pred masivnim vratima kuće.

-Možda mi ovo sve skupa ne treba, možda ne bih trebao ulaziti- mrmljao je u bradu K.B. No, gonjen neutaživom radoznalošću, iako se sam tome jako čudio, ne odoli, otključa vrata lako i stupi unutar.

Svjetlo se blještavo prospe prvo u velikom holu a zatim i u svakoj velikoj sobi posebno. Sve su te sobe snažno sličile jedna drugoj. Namještaj prekriven bijelim plahtama, ormari, kristaljeri, police s knjigama, nekoliko ulja i mnoštvo fotografija na zidovima. Te su ga fotografije odmah privukle. Išao je polako od jedne do druge kompozicije. Naime, svaki je okvir sadržavao po nekoliko fotografija. Pomno ih je pregledavao, primicao im se i odmicao, ne bi li nekoga prepoznao. No, niti jedno poznato, barem imalo poznato lice. Po modi i starosti fotografije su očito nastajale prije nekoliko desetaka godina, možda su i davnije, nije se mogao odlučiti Krunoslav. Stari, mladi likovi, djeca, nasmiješene žene, ozbiljni brkati muškarci. Prošao je kroz sve sobe, zadigao koju plahtu, ukazivale su se velike udobne fotelje. Sjeo je u jednu od njih. Malo je zaškripala ali je izdržala njegovu težinu. Iznova je započeo

pretraživati zidove. Dobro opremljene uljane slike izgledale su poput uljeza na plohamu gdje gospodare setovi fotografija. Ustane i koncentrirano se zagleda u najbliže ulje. Krajobraz u svijetlim bojama, nije zima, valjda doba prije samoga jutra. Vрати se u fotelju, prekriži ruke na prsima, zabaci glavu. Tavanica, bijela sa štukaturama, golemi luster desno od njega, visi kao sudbinska opomena. Sjeti se vrta i pohita iz kuće. Zapanjio ga je preplet mnoštva grana drveća, puzavica, ponegdje i visoke trave. Staza se teško mogla slijediti. Ipak, nekoliko je puta prošao od kuće prema dnu vrta. Teren se spuštao i tamo već kod ograde crvenkasta se kuća više nije mogla vidjeti. Vratio se kroz zelenilo, zaključao kuću i primjetno sretan odjurio s Renaultom u grad. Sutradan je Krunoslav B. Posjetio svog ujaka, časnog gospodina Krešimira Stilinovića, umirovljenog časnika nekoliko vojski. K.S. je uglavnom provodio preostale dane svoga života ljenčareći i ispijajući pivo. Ujak mu nije pomogao, bio je i dalje u nekom svom osobnom, intimnom okruženju što samo može proizvesti prošlo svršeno vrijeme i nije imao previše obzira za muke Krunoslava B., svoga jedinoga nećaka.

Na cijelu je priču odmahivao rukom i samo jednom kazao

-Sve su to gluposti Krunoslave, sve same gluposti.-

Razgovor je tako završio i Krunoslav je otišao vidljivo razočaran.

Ne bi bilo loše da posjeti odvjetnika, neka se još jednom provjeri, vjerojatno je u pitanju zabuna, zamjena imena. Krunoslav B., ne može biti nasljednik crvenkaste kuće i vrta u Gornjoj ulici 11. Na samim vratima sustigne ga ujak, dodirnuvši mu rame rekavši.

-Tko bi znao, tvoj je otac mnoge poznavao. Neke je sigurno i zadužio a istinu govoreći neki su zadužili i njega. Rad u policiji uvijek je složen.-

Krunoslavu iskrsnu lice pokojnog oca s kojim je za slabo za života komunicirao. Uvijek zaposlen, otac za Krunoslava nije imao mnogo vremena. Govorio mu je često kako on radi mnogo važnije stvari. On nema vremena ni mjesta u svom životu za obične gluposti. Obične gluposti bile su djeca, dom, žena, odlasci u trgovinu, školu, zajedničko ljetovanje. Život oca Krunoslava B. Bio je njegov posao, njegov je svaki dan bio označen odanošću poslu.

Intimni život Krunoslava Bukača ispunjavalo je povremeno druženje s Ivanom. Dugo su se poznavali, čak i planirali velike obične stvari, no umjesto braka uslijedila je isprva laka ravnodušnost s obje strane a zatim i sasvim očiti nedostatak potrebnih emocija za život udvoje. Što se s njima dogodilo, Krunoslav nije znao, tek osjećao je sve dublji jaz, sve snažniju udaljenost spram Ivane. Svejedno, svakih nekoliko dana, bez nekog određenog reda, viđali su se i rastajali se u jutarnjim satima. Što se s Ivanom u međuvremenu događalo Krunoslava nije zanimalo iako je ona pokazivala stanoviti interes prema događajima u kojima ona nije sudjelovala. Možda mi ženska intuicija pomogne, razmišljao je K. B. Uputio se Ivani nenajavljen, kao i obično, no nije je zatekao kod kuće. Stajao je pored svog već izmorenog automobila i odluči se vratiti u Gornju ulicu. Promet nije bio pretjerano gust pa se brzo domogao padina i Gornje ulice. Ostavio je automobil na istom mjestu, otvorio vrata na rešetkastoj ogradi ali umjesto u kuću zaputi se prema vrtu, koji mu se učini nekako posebno lijep, tako svojstven.

-S malo truda izgledati će super- zadovoljno se smiješio Krunoslav.

Dodirivao je grane, promatrao gdje ih treba skratiti. Odmah je odlučivao što će ostaviti od drveća, koliko će maknuti raslinja da staze ne bi bile preširoke, gotovo je trljao ruke od sreće što ima toliko posla. Nekoliko je puta prokrstario vrtom, gore, dolje, poprijeko, da, ima puno posla. Tek tada je u dnu vrta primjetio fontanu presvučenu zelenim algama i travom. Vodoskok s dječakom. Lijepo mjesto, tako mirno i duboko skriveno. Krunoslav B., sjedne na rub fontane, osjećao je vidljivu iscrpljenost. Naravno, ovo nije običan dan, mislio je.

Prvi znaci sumraka zarivali su se u vrt prekrivajući raslinje tamnim tonovima. Velika zelena plahta s ponekim ispupčenim drvetom. Odluči još malo ostati. Tmina je postajala sve gušća, prepletala je brzo i vješto svoj crne trake, tek se naziralo zelenilo. K.B. krene prema kući. Dok je odmicao granu iskrivljenog drveta sa staze kako bi mogao proći, učini mu se da se netko nalazi na stazi. Izmakne granu i zagleda se. Ispred njega stajala je, bez ikakva straha, malena djevojčica u bijeloj haljini s trakom u plavoj kosi.

-Hej, tko si ti' _ upita je K.B. pokušavajući prikriti svoje iznenađenje.

-Ja živim ovdje-mirno će ona. Njezin tihi glas imao je nešto baršunasto u sebi.

Iznenadujuće, pomisli K.B. još više zbunjen. Dok se sabrao, grozničavo razmišljajući što će reći, djevojčica je nestala. Staza je bila prazna. Požuri a zatim i potrči prema kući, protrči pored nje ne obazirući se. Snažnim trzajem otvori vrata na ogradi i sav zadihan nasloni se na automobil. Okrene se u grču i pogleda prema tami vrta i gotovo je bio siguran da se jasno ocrtava bijela haljina, plava kosa.

Sutradan je pokušao od odvjetnika dobiti dodatna objašnjenja o nasljedstvu.

-Čujete mladi gospodine. Ja sam dobio spise od nadležnog suda. Vi ste navedeni kao jedini nasljednik. Mogu provjeriti detalje nasljedstva, no dajte mi nekoliko dana.- Doista, nakon nekoliko dana odvjetnik ga je pozvao i hladno mu rekao.

-Vi svakako znate da je meni Vaš otac svojedobno učinio izvjesne usluge. Ja ih sada Vama vraćam. Kuća u Gornjoj ulici pripadala je mnogima. Prije 112 godina napravio ju je tvorničar Trambezzi za svoju obitelj. No, nisu je nikada koristili. Propast njegova posla uvjetovala je i prodaju kuće. Mijenjaju se mnogi vlasnici sve dok je u prvoj polovici

prošloga stoljeća nije kupila država i tamo smjestila neke svoje službe, istražne odjele, mislim neke državne službe. Naravno kako su se sustavi mijenjali, tako su se mijenjali i istražitelji. Jedan od istražitelja prije pedeset godina bio je i vaš otac, a kako kažu neslužbeni izvori, vlast nije mogla priznati da ima takvu kuću, jednostavno je kao vlasnik naveden Vaš otac. Nitko to vlasništvo nije uzimao ozbiljno. No, kada su svi akteri nestali, pa i društveno uređenje, ostali su samo papiri s imenima, koji su ovih dana došli na obradu i sve je jasno. Vi ste vlasnik uz onaj uvjet da se kuća i vrt ne mogu prodavati.-

K.B. nije bio odviše iznenađen odvjetnikovom pričom pa mu ispriča za susret s djevojčicom u bijelom.

-Tu sam priču čuo nekoliko puta u različitim verzijama. Čuo sam je i od onih koji istraživali ali i od onih koji su bili istraživani. Nitko tu pojavu nije znao ni mogao i objasniti. Neka vrsta halucinacija. Znate, ja mislim, to Vam je duša kuće. Kuća u Gornjoj ulici 11 toliko je zgađena sama nad sobom da joj nije preostalo ništa drugo nego živjeti još

jedan paralelni život. Tako bi mi pjesnici rekli-zaključni odvjetnik.

-Vidite, ovo što ću vam sada reći teško je provjerljivo jer nema zacijelo materijalnih ostataka koje bi koristili kao dokaz. Pravu bit kuće čini podrum s mnoštvom malih prostorija i nekoliko većih soba za obradu i istragu. Ono gore, ono što ste Vi vidjeli, tamo su se istražitelji odmarali i živjeli između smjena.-

-A slike na zidovima, tko su ti ljudi?-

-To su vjerojatno fotografije iz pojedinih predmeta. Tako su istražitelji i istraživani i u podrumu i gore na prizemlju bili u stalnom kontaktu.

Krunoslav B. Nikada više posjetio niti otvorio vrata crvenkaste kuće u Gornjoj ulici 11. Vrt se toliko razgoropadio da se svojim pipcima počeo primicati kući i uvijati se oko nje ne bi li je nekako, onako cijelu, potpuno sakrio.

Miroslav Pelikan